

malega. Oficirji v sivorjavkastih suknjah premetavajo dolge sablje, ki jim vise na še daljšem jermenu; kadeti — v mestu je znamenita kadetska šola — dvorijo gospodičnam; dijaki se vozarijo po umetnem ribniku in se izkušajo v veslanju, drugi pa se vrte na nekakšnem vrtljaku. V paviljonu pa svira vojaška kazaška godba, večinoma tuje komade. Ko sva šetala mimo paviljona, so udarjali znano laško „Santa Lucia“, za njo pa nekaj nemških popevk. Ves park so umetno zgradili. Tereku so odvzeli dve tretjini struge, nanosili prsti, napravili umetne gričke in ribnike, zasadili akacije in drugo drevje, priredili gredice s pisanimi cvetkami.

Bil je vroč poletni dan; solnce je pripekalo na vso moč. Z Rutarjem sva stopila v senco košatega drevja ter sedla h kameniti mizici poleg male pivnice. Naročila sva si limonade in peciva.

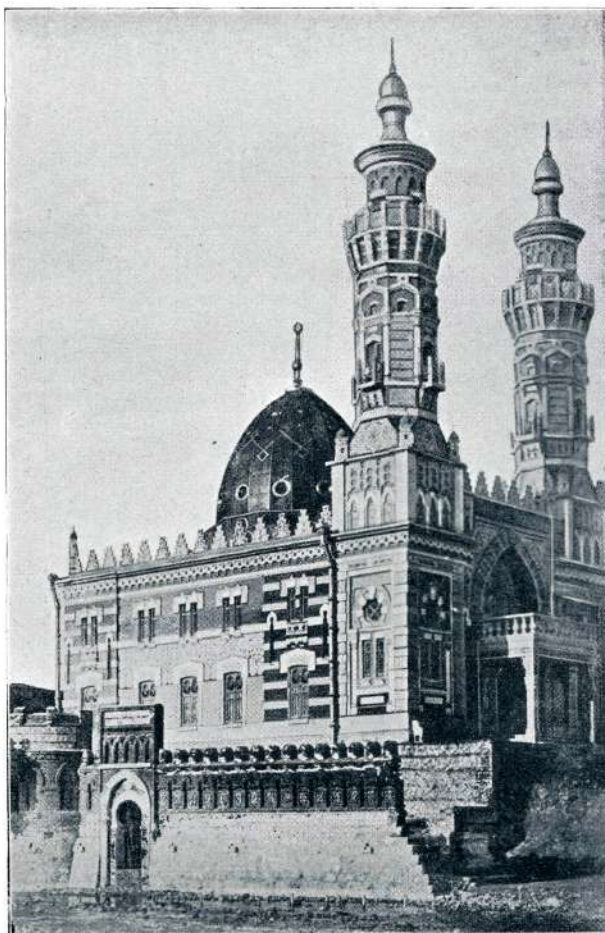
Nisva sedela še dolgo, ko naju najde Rutarjev bogoslovec. Zdelo se mu je, da sva zašla v park, pa naju je iskal že dalj časa.

Ponosen je Rutar na svojega sina. Razlagal mi je, kako je Franc vstopil v semenišče.

Prejšnji provizor je bil zelo prijazen človek. Učil je Rutarjevega dečka in ga je imel prav rad. Nekega dne vpraša očeta: „Kam ste namenili svojega sina, ki se tako pridno uči? Bi ga ne dali v Sarátov na gimnazijo?“ „Če bo le hotel,“ mu odvrne Rutar; „prej naj pa dokonča tukajšnje šole.“ Franc je dovršil ljudsko in meščansko šolo; bil je vedno med prvimi. Ker je provizor očetu prigovarjal in je imel Franc mnogo veselja do duhovskega stanu, ga je poslal oče v Sarátov ob Volgi, v škofijsko deško semenišče. To je nekaka okrajšana gimnazija s štirimi letniki, pripravnica za duhovsko semenišče. 150 rubljev (382 K) na leto je plačeval Rutar za sina. Učil se je prav pridno. Za latinščino in ruščino je bil vedno prvi; učil se je tudi nemščine — Sarátov je nemška kolonija — in je dosegel prav dobre uspehe. Grščine ne poučujejo. Katoliški duhovnik v Rusiji mora znati predvsem poljski; tudi temu jeziku se je Franc priučil, da ga zna govoriti in pisati. Naučil se je vrhutega še francoščine in litavščine, vsaj za silo, da bo mogel svoj čas postreči tudi Francozom in Litavcem, ki jih nekaj tisoč prebiva v gubernijah saratovske škofije. Ker so ves pouk osredočili na jezike, preostaja prav malo časa za realije: zemljepis in zgodovino, matematiko, naravoslovje in fiziko; iz teh predmetov se uče le najpotrebnejšega. „Posebno veselje sem imel za fiziko,“ mi je pripovedoval Franc; „toda učili smo se samo eno leto, po dve uri na teden; zdela se mi je prav zanimiva.“ Iz deškega seme-

nišča je prestopil v bogoslovje; dovršil je ravno kar prvi letnik.

Vsa južna Rusija s kavkaškimi pokrajinami vred obsega samo eno katoliško škofijo tiraspolsko, ki sega od rumunske meje do Kaspiskega morja; zavzema torej površja za tri avstroogrške države. Imenuje se po mestecu Tiraspol, nedaleč od Odese; škof pa stoluje v Sarátovem ob Volgi, največji nemški naselbini v pravi Rusiji. Sedanji vladika Jožef Ludovik Kessler je rodom Nemec. Katoličanov je v škofiji krog 250.000; največ je

NOVA MOŠEJA V VLADIKAVKAZU.

Nemcev in Poljakov. Župnij in postaj so ustanovili do 120; najimenitnejša je v Odesi ob Črnem morju. V dušnem pastirstvu deluje nad 150 svetnih duhovnikov; redovnikov vlada ne pripusti. Bogoslovcev je v Sarátovem 26, v vsakem letniku 6 do 8. Duhovnikov zelo primanjkuje; kar jih je, so z delom preobloženi.

Kdor hoče postati duhovnik, mora biti ruski državlján in mora dovršiti bogoslovne nauke na Ruskem. Izjemoma je dovoljeno bogoslovcem, da študirajo v Inomostu; ondotni doktorat priznavajo